

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken Mártzius' 7-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

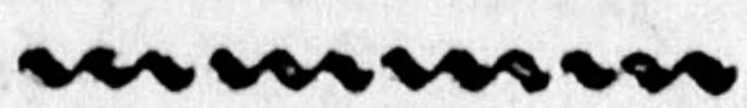
A' Régens Princz megtámadtatásának környülállásait még undorítóbb színbe öltözteti az, a' mi a' Scott Tamás ellen előállott tanúk' vallásteteleikből kinyilatkozott; hogy t. i. kromplival is hajgáltak légyen a' Régens Princz hintaja után; melly környülállást felettebb veszedelmesnek találta lenni Hicks nevű politziai ítélő bíró, azt jegyezvén meg rólla, hogy az szántszándékkal elkövetett bűnös tselekedet; mivelhogy az, a' ki azt elkövette, kétség kívül már a' mikor kiment a' házából, tett ezen szánbékkel kromplit a' zsebjebe. A' mi őtet magát Scott Tamást illeti, felőle a' Gifford nevű egygyik politziai bíró közelébből tudakozódván, 's mindeütt reá nézve kedvező birthallván, tsakugyan szabadon elbotsáttatott, azzal a' megintéssel, hogy ezentúl jobban magára vigyázzon.

Politikai büntétel gyanúságából a' mult hónap 9-dikén elfogattatott személyek közül, a' kemény megvizsgáltatások 's vallatások után, négyen úgymint Watson az öreg, Preston, Hooper, és Keene (más névvel Karnes is), 14-dikén estvéli hatodfél órakor Towerbe, a' szokásban lévő mód szerint elvitettek, és kiki egy különös tömlötzbe zárattak bé, mivelhogy reájok megbizonyosodott az, hogy a' Felség ellen való bűnt elkövették légyen.

Szombaton, Febr. 8-kán estve elérkezvén Hunt a' legutóbbi Spafieldi gyűlésnek kedvéért Londonba, bé akart az úgy nevezett britannus vendégfogadóba szállani, de a' vendégfogadás ilyen vendégek eránt nem igen jó szívvel viseltetvén, azt mondá nékie, hogy ő nálla üres szoba nintsen. Erre Hunt feltüzesedvén gazembernek nevezte a' vendégfogadóst, 's azonkívül keményen meledöfte. Az így megbántatott Morley nevű vendégfogadás azt mondá nékie, hogy ha ezt eránta még egyszer meri megpróbálni, hogy keményen meg fogja zsákolni. Végtére mind ketten ökölre hitták egymást. Harmadnapon, úgymint 13-dikán, a' megegyezés szerint, megjelenik Morley egy izmos secundánsával a' kiszabott helyen. Hunt is elő állott a' maga Cobbett nevű barátjával; de Cobbett azonnal elejit vette a' vivásnak, mivelhogy kinyilatkoztatta, hogy az ő nemes gondolkodású barátjának örök gyalázatjára szolgálni fogna az, ha ő a' maga előkelő politikai híret nevét meg motskolná az által, hogy egy oly a' nép' seprejiből támadt, kortsmáros bohóval fogna öklöt verni. Legyalázzván mind ketten magokat, Hunt a' barátjával egygyütt; a' Morley és a' vele lévő k' katzagások között, a' tsata piatztot oda hagyta.

A' M. Kurir 16. Dar. 121-dik lapján említénk előre, hogy a' Spafielden Febr. 10-én tartandó népgyűlés alkalmatosságával előfordúlható akárminémű ren-

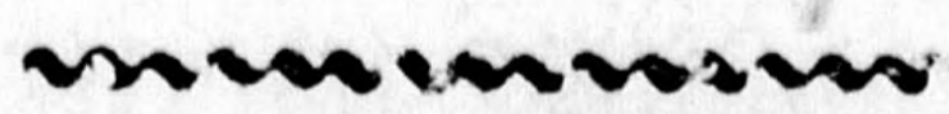
delenségeknék meggátoltathatására minden szükséges előre való vigyázások megtették légyen. Tartatott is az ugyan a' nevezett napon, 's mintegy 6000 emberekből állott, a' midőn Hunt egy órákor oda megérkezett, 's az ő javallására Clarke neveztetetti a' gyűlés előlülőjének, Hunt kijelentette, hogy a' gyűlés kérelemlevele, Sussex herczeg annak bényujtását magára vállalni nem akarván, a' Parlamentum felső házába nem juthatott, hanem hogy Lord Folkestone az alsó házzal való közlés végett (melly 11-dikén valóban meg is esett) azt elfogadta. Felette hosszas beszéde után, némelly jóvallásokat a' parlamentumi választásokra és közönséges választói jusra nézve elfogadván a' sokaság, eloszlott; sokan Hunt' elkésérésére mentek; a' tsendességnek legkisebb megzavarása nélkül; minthogy az öreg Watson, Weston, Evans és több mások' elfogattatások fülibe menvén a' népnek, aztaz előre való vigyázásbeli készüléteknek megtétetetésével egygyütt annyira eltsüggefztette, hogy valamelly zenebonát elkezdeni eszibe sem jutott egynek is.

Minthogy azok a' számtalan sok a' Parlamentum reformáltatásáról szóló kérelemlevelek közül, legtöbbször a' közönséges voksolásbeli just, és esztendeig tartó parlamentumokat, kiyánniak; arra való nézve, minekutánna az alsó háznak Jan. 31-dikén tartott ülésében Lord Cochrane és Sir Francis Burdett igen sok efféle foglalatú kérő leveleket bényujtottak volna, Brougham, a' ki egy határozatos orátor az ellenkezők részén, felállván, ilyen beszédre fakadott: „Ennyi sokféle kérelem kénszerítenek engem' arra, hogy néhány megjegyzéseket tegyek az azokban találtató illetlen és veszedelmes principiumokra nézve, és hogy figyelmetessé tegyem a' Parlamentumot és egész Országot azon nevetséges mesterkedésekre avagy szántsándék-

kal munkába vett tsábitásokra, a' mellyek ezen kérelmeknek fundamentomai. Tisztelek 's betsülök én sokakat ezen kérelmek' készítőik közül; 's nem is tagadom, hogy sokaknak a' leg jobb szándéjkok legyen, sőt a' hibáik alól is kész vagyok feloldani őket; de tudom bizonyosan, hogy ők azokat a' kérelemleveleket, mellyekre a' neveiketirták, se' meg nem olvasták soha, sem azokat és következéseiket meg nem fontolták. Nyomorúság viszi őket arra, — 's ha az ebből való kimenekedésre valómi útat keresnek, a' tsalárd emberek azt mondják nékiek, hogy egyedül a' minden esztenbőben változó parlamentumok, és közvoksolásbeli jus által ezen tzelt elérhetik. Az olyan irásoknak e' házban a' megvisgálásra való elővétetéseket éppen nem ellenzem, de azt nem szívelhetem, hogy az Hazájok historiájában olvasott 's nem tudatlan emberek, a' kik tselekedeteiket mindenkor előre megszokták józanúl gondolni, arra tudnak vetemedni, hogy a' tudatlan 's minden pallérozódás nélkül szükölködő embereket felfingerlik arra, hogy ők a' közönséges voksolásbeli jusnak, mint valamelly velek egygyütt született jusnak behozattatását sürgessék, azt, mint személyes szabadságokat, vagy vagyonyok bátorságát, és mint egy elveszthetetlen jussát egy Britannusnak, úgy nézzék; és hogy éppen ezen jussért az ő Eleik tulajdon véreket is kiontották volna, (halljuk! halljuk! halljuk!). Az olyan emberek, kik ilyeneket a' nép közt elterjesztnek, tudják-meg, hogy a' beszédjeik tsupa tsábitások. Én a' hazám historiájában nem járatlan létemre, soha egy Anglus Historicusban vagy más akárminémű a' Constitutiókat érdeklő munkában nem olvastam azt, hogy Eleink a' közönséges voksolásbeli jussért hartzoltak és véreket kiontották volna, (halljuk!); sem pedig, hogy a' korona és nép között, a' János és I. Károly Királyok alatt előfordult tetemes egyenetlenkedésekben, valaha ezen politi-

kai principiumok mellé állottak volna a' mi egyenes szívű 's derek hazafiúi indúlatú Eleink. Az elsőbb esetben annyira távol voltak ők egy közönséges, vagy a' 21 esztendő megvallottakra is kiterjeszhető voksolásbeli jussnak behozattatásától, hogy a' népnek nagyobb része éppen semmi, vagy pedig tsupán csak mint a' földes Urának tulajdona, affele képviselői jussal birt, melly a' mi időnkbelihez éppen nem hasonló. Akkori időben ők valósággal a' leggyalázatosabb rabszolgaságban éltek, 's inkább csak mint valami oktalán állatokkal, mintsem politikai justartások' elfogadására alkalmas teremtésekkel, éltek velek. (Halljuk! halljuk!). Azok, a' kik a' közönséges voksolásbeli jus' behozattatását predikálják, bizonyosan tudják ezeket a' dolgokat, 's abból világosan láthatni, hogy ők a' magokban bizakodó tisztelőiket, kész akarattal rossz útra akarják vezetni. Azomban, ámbár a' nép mostanság keringős útra vitetik is, de azért még is szükséges az ő indúlatoskodásai eránt kegyességgel viseltetni, 's az ő vélekedéseinek hibás voltát jóval megmutatni. A' helyett, hogy a' Parlamentum kapui a' közönséges gyűléseknek sok kérő irásaik elől elzáródnak, és hogy az effele öszszegyülekezések a' további kérelem levelek készítéseken kemény intézetek által megakadályoztatnak; inkább hathatós okadások által a' dolgok igazi voltáról meg kellene őket győzni, úgy talám az ő felhevült indúlatjok könnyebben letsendesedne, és a' jó rend visszaállítatásából, a' constitutióbeli szabadságra nézve véghetetlen haszon következhetne."

Febr. 5-ikén választattak mind a' két házakban azon titkos biztosság' tagjai, melly a' közönséges tsendességet megháborítható öszszegyülekezések papirosainak megvisszátatására, a' Régens Princznek Februarius' 3-kán, a' Parlamentum mind a' két házához küldött irásának következtében (Lásd M. Kur, 15. Dar.) meghatározott. Ezen biz-

tosság a' Parlamentum' felső házában tíz e n e g y, az alsóban huszonegy személyekből áll. Ezen választásnak vége lévén a' felső házban, bejőve Lord Exmouth pompás formaruhájában, kinek a' Lord-Cancellarius megköszönte azon ház nevében, az ő, az Algiria ellen, Angliára olly fényes kimenetellel vezérlett expeditzióban kimutatott vitéz bátorságát. Mellyre megfelelően Lord Exmouth, azon hadi munkának ditsósságát Sir Dav. Milnénék; a' maga kapitányainak, tisztjeinek, nem külömben a' Belga Admirálnak Capellennek, mint egy a' hosszas tapasztalások által megkülömböztetett hadi tisztnek is, mind a' két hajó sereggel egyetemben, tulajdonította.

Spanyol Amerika.

Egy Kadikszí kereskedő házhoz Mexicoból megérkezett, 's Augustus' utólján 1816-ban költ levelek, nem igen jó hirt hoztak onnét. Mivel azoknak foglalatja szerént, napról napra mind inkább nevedett az insurgensek vakmerő bátorságok; a' hegyekben lévő barlangokban ólalkodván, onnét gyakrabban kirohannak, 's a' Királyi hadi seregekkel véres 's mindenkor heves verekedésekre botosátkoznak. Aug. 9-én egy igen fontos tanyának tettek magokat urává, a' melly 300 ember gyalogság, 100 ember dragonyos Mexicoból, 's 4 ágyú által védelmeztetett vala. A' Vice-Király egy hathatós hirdetményt botosátott-ki, mellyben mindena' Király hívségében megmaradott férjfiakat a' fegyver-fogásra meghívott; nevezetesen abban a' következő szók: „Nem soká érkezendik ide az anyaországból egy hadi sereg, 's akkor mi ismét megtámadólag fogjuk a' dolguunkat folytatni. Addig én nem teszek egyebet annál, hogy az ezen roppant fő városhoz vezető utakat a' pártosok vakmerő próbatételeik ellen védelmezzem.“ Ez a' hirdetés, úgy mond a' fellyebb említett irás, a' félelmet nem csak nem kevesítette, sőt még nevelte azt a' lakosokban.

A' New-Orleansból. Dec. 10-én 1816-ban megérkezett tudósítások szerint Veracruz városa ismét a' Királyi seregek tsendes birtokában vagyon, és a' külföldi kereskedésnek hat hónapokig szabad bemenetele vagyon oda. De ezt a' szabadságot tsaknem senki sem használja, mivel a' szabad társaságból annyi rabló hajó kering mindúntalan, hogy alig lehetséges vagy egy kereskedő hajónak is amoda béérkezni.

H a y t i.

Valamint Cristophnál, ki a' Sz. Domingo szigete északi részének Ura, (Lásd M. K. 15. Dar.) szinte úgy Petionnál is, a' ki a' sziget dél's napnyugot közt lévő részét Élőülői név alatt (melly méltóságot nem rég' élete napjáig nyere) Reszpublikai mód szerint bírja, sikeretlenek voltak a' Frantzia kormányzékától oda küldetett biztosoknak alkudozásaik. Mert ő is egy Nyilatkoztatást adott ki a' maglakó Városában Port-au-Princeben. minekutánna a' Frantzia biztosoktól elejébe terjesztett alkudozásbeli tizenkét feltételekre illy rövid feleletet adott volna: „A' Hayti lakosok, szabadok és függetlenek kívannak lenni; ugyan ezt én is kívánom, 's ő nekik kell is olyanoknak maradniok. Ők semmiféle idegen segedelmet nem ohajtanak; tulajdon magok erejekkel fogják ők a' magok szabadságaikat oltalmazni.“ A' néphez botsátott hirdetésében előforduló nevezetesebb kifejezések ezek: „Mi a' természetünk szerint való jussainkat fenn fogjuk tudni tartani minden vakmerő megtámadóink ellen. Nem egyebet fognak ők ezen a' szigeten találni, a' vérrel elegyes hamunál, kardnál 's a' rajtok boszszút álló levegőnél — mi meg fogjuk a' világnak mutatni, hogy inkább Országunk omladékaik alá temetjük magunkat, mintsem hogy rabszolgaságra, akár melly kellemetes színbe jelennjen is az meg, visszatérjünk. Azon időpontban, mellyben Európa azon emberi szeretetben ditsősséget keres, hogy tsak nyomát hagyja azon gyalázatos kereskedés-

nek (rabszolgavásárnak) hátra; a' midőn a' legpallérozottabb nemzetek az elnyomattatás terhe alatt nyögők' kiszabadításán törekednek, mi fájdalommal látjuk, hogy a' keresztény Országlószékek még mindég olly principiumok mellett maradnak, a' melyektől az igazság és emberi szeretet irtóznak. — Én a' magam kötelességemet megtettem, feleljetek meg ti is a' tiéteknek. Költ a' Nemzeti Palotában Port-au-Princeben Nov. 12-én 1816, Haytiak' függetlensége' 13-dik esztendejében.“

Aláírta: Petion.“

B. Inginac, Generális Secretárius.

Frantzia Ország.

A' múlt hónap' 20-án költ Párisi levelekből látjuk, hogy, a' már említett, költsönözés 13-án végképpen aláíratott legyen. Az ezen költsönadásban résztvevő Váltó-házak ezek: Perrégaux és Lafitte, Baguenault, Hottinger és Grosfenille, Párisban; Hope Amsterdamban; és Baring Londonban.

Kedden, az utolsó farsangon, úgy mint Febr. 18-án, az egész Királyi Familia, Orleans Hertzeggel egyetemben, (a' ki Londonból 14-én éjtszaka Párisba megérkezett) a' Királynál ebédlett.

Lilléből írják, hogy az Elfoglaltó Ármada' jobb szárnyának külömbféle korpusai parantsolatot vettek, hogy készüljenek a' hazájokba való visszamenetelre. A' visszamenendő seregek' három negyed része gyalogságból, egy negyedrésze pedig lovasságból áll; az ágyúzó sereg még el nem fog távozni, kivévén annyit, a' mennyi egyegy elmenendő batallionokhoz tartozik.

Frantzia Országban, tsaknem mindennütt kezdett alább szállni a' gabona ára, mellynek Párisban is érzik valamennyire, a' kenyér árára való kedvező befolyását.

Febr. 15-dikén egy követséget fogadta

a' Király a' Képviselők Kamarájának, melly az Elfoglaló Armáda' megkissebhittetésének kieszközléséért való megköszönő irást nyújtott bé Ő Felségének. A' Király ekképpen válaszolt a' követségnek: „Nagyon szívemre hat a' Képviselők Kamarájának, az Urak által kijelentetett erántam való gondolkodása módja. Népem' hozzám való szeretetének jeleit gyakrantapasztaltam.... Végtere még is, szenvedéseinek enyhítése által, vissza fizethetem nékie azokat, és ezt mint életem' legboldogabb pontját, úgy betsülöm.“

Az Elfoglaló Armádához tartozó Cs. Kir. Austriai hadi seregek Fels. Császárijok születése napján fényesen innepelték, Febr. 12-én, a' magok szálló helyeiken. Generális Báró Senitzer meg hívta vala a' Strasburgi Prefektust, a' királyi oda való Lajtenantal egyetemben, ez innepre Hagenaubá. A' Báró Úrnál voltak az őrző sereg tisztjei, a' frantziatisztviselők, a' szolgálaton kívül lévő katona tisztek, és a' Hagenau-i főbb rangú személyek egy nagy vendégeskedő mulatságnál hivatalosok. Ezen vendégségben a' Strasburgi Prefectus, Austriai Császárnak; Senitzer Generális pedig XVIII. Lajosnak 's a' K. Familiának egészségéért, elkészönték poharaikat. Colloredo Regimentje' musikáló karja pedig az elkészöntések közben változtatva ezt műsikálá: „Isten tartsa Ferentz Császárt,“ és ezt: Vive Henri IV., — Illyen inneplések (úgymond a' Strasburgi Ujság levél) eléggé nyilvánosságos jelei annak, hogy melly közletről legyenek a' mi seregeink a' szövetséges seregekkel a' tökéletes egygyetértés által össze kötötte. Mindenütt a' szálló tanyáikon jeles summákkal adakoztak az Austriai Tisztek a' Polgármestereknek és Plebánusoknak, hogy azokat osztogassák el a' szegények között. Estve fényes maskarás bal adatott, a' mellyre számtalan vendégek megjelentek.

Szent Ilona.

Portsmouthba Febr. 15-én megérkezett a' maga, Isle de Francéba, Jó Reménység fokára, Sz. Ilonába, és Ascensió Szigetébe tett útjáról az Orontes nevű Fregát, Cochrané Kapitány alatt. Sz. Ilonát Jan. 4-én oda hagyta vala. Ezen a' fregáton vissza jött a' Lengyel Oberster Pioutowsky, a' ki, mint említettük, Capba küldetett vala, onnét pedig az oda való Kormányozó Lord Somerset rendeléséből ezen a' fregáton Európa felé elindult. Éppen a' mikor Orontes Capot oda hagyná, Las Cases a' fiával egygyütt érkezett meg oda. Úgy látszik, hogy Las Cases szántszándékkal vette légyen a' Sz. Ilonán megsejditett, 's leveleinkből tudva lévő, titkos levelezést munkába, hogy a' szigetről való elmenésre jó módot találjon. Elmenetelekor búst sem vett Bonapartétól, sőt hallani sem akart többé valamit felőle. Bonaparténak koránt sem járt jó egészsége akkor. Minden módon megtartja a' maga fejeskedő elhatározását, hogy a' kiszabott határán túl éppen ki se' lépjen inkább, minsteni hogy olyankor mindég egy Anglus tisztet, mint kísérőt, lásson maga mellett. Ezen okból igen kevés mozgást teszen, a' mi, az Orvosok kinyilatkoztatása szerint, az é egészségére nézve, igen rossz következéseket vonhat maga után.

Hiradás.

A' következő Czím alatt: Constitutio Rei Urbani Regni Hungariae, Opera et Studio Caroli Pauly ad Excelsam Cancellariam Regiam Rungarico aulicam Concipistae aulici Viennae 1817. Tomi II. készült munka a' napokban a' prés alól kijöven, ezennel jelentetik, hogy a' T. előfizető Urak példányaikat által vehetik távul léteben pedig ez iránt szükséges rendelkezéseket tehetnek. Találtatik ezen munka Bétsben a' Szerzőnél (Mölkerhof Nro. 111) és T. Gyurkovits Mátyás Udvari Agens Úrnál Shhauffler utzában Nro. 9. Nem különben Pesten Eggenberger Jósef Könyváros úrnál, és közönségessen minden Könyvárosoknál, a' kik ezen munkát magoknak megszerzették. Mostani ára 18 fl. V. Cz. Bétsben Mart. 1. napján 1817.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pestről. Febr. 26-dikán. Budán a' Kir. Vár Templomában Febr. 20-án tartatott boldogúlt II. József Császárnak emlékeztetésére a' szokott Halotti Mise, mellyen Ő Cs. Kir. Fő Hertzegsége az Ország Nádor-Ispánya; Ferdinánd Kir. Fő Hertzeg Magyar Ország Hadi Kormányozója, a' Fő Papsággal, Generálissággal, Titkos Tanácsokkal, a' Fő Dicasteriumokkal, és számos Fő Nemességgel jelen voltak. A' Misét tartotta Méltós. Kovalik János Tribunitzai Püspök, Gen. Vicarius. Ezen halotti tisztelet Buda és Pest lakosiban, sok és nagy emlékezteteket újít-meg; minthogy a' két város maga nagyobbodását, szépülését, 's boldogulását azon bölts Felsőnek köszöni. —

Keszthelyről. Ő Cs. Kir. Felsőnek, a' most dicsősségesen uralkodó Fejedelmünknek örvendetes születése napját és házassága emlékeztetét hazánkban is Keszthelyen oly módon innepelték, melly a' mélységes tiszteletnek, és jobbagyi hívségnek emlékeztetes példája. Febr. 12-dikét előző este tudniillik, a' Premonstratensisek klastroma szálájában Filozofiat tanuló ifjúság egy nézőjátékot adott illy nevezet alatt: A' két Nevelő, mellynek kezdetén az esméretes ének: Isten tartsd meg Ferentz Császárt, elénekelte-tett. Maga az innep 12-dikén, Fő Tiszt. Ruszek József Apátur és Plébánus úr által tartatott. Nagy Misével kezdődött, mellyen a' köz népen kívül jelen voltak, a' Mélt. Uraságnak Gazdaságbeli és Törvényes Directiója, a' Georgiconnak, a' Filozofiai Lyceumnak, a' Kir. Gymnaziumnak, és a' Nemzeti Oskoláknak, Tanítói, és Tanulói, és az öszszegyült Vendégek, példás áhítatossággal. A' Mise után a' Georgiconnak nagy szálájában Declamatorium tartatott, mellyet nem csak a' szomszédból oda gyülekezett Tudósok, és nevezetes Poéták,

hanem különösen Mélt. Fáy Barabás Udvari Tanácsos Úr, N. Szala Vármegyében lévő Kir. Commissarius, és Nagyságot Szegedi Ferentz Cs. Kir. Kamarás Úr Ns. Szala Vármegyének Vice-Ispánnya is meg tiszteltek, különös diszére szolgáló jelenléteikkel.

Ezen Declamatoriumban először is fellépett Liebbald Julius úr, mostani Archon, és helyes deák beszédben előadta a' Declamatorium szélját, elintéztetése módját, 's annak a' mai innepre való alkalmaztatását. Ezután Jánosy József úr, a' Mathematicai Tudományok Tanítója deák beszédben tartott Ő Cs. K. Felsőnek ritka erköltseiről, 's dicsősséges tetteiről, és az alattvalóknak eránta való kötelességeikről. Azután a' Georgiconi Practicansok és a' többi Tanulók által részint versekben részint folyóbeszédben készített sok munkák közül, némelylek felmondattak; nevezetesen Komjathy Mihály Szabolcs Vármegyéből a' Pristaldeumnak Stipendiatusa Magyar Versezetet; Gertinger Adolf Eperjesi fi, Gazdaságbeli Practicans, Német Versezetet; Nagy Jós., Nagy-Várad fi, Gazdaságbeli Practicans Magyar Beszédet; az itt tanuló Leo és Ernest Festetics Grófok Német Versezetet; Németh Péter, Szala V.gyei, a' Filozofianak Tanulója, Deák Versezetet mondottak fel. Azonközben pedig e' kettős innepre készült dicséret Énekek musikával adattak elő; a' Magyar ugyan Fő Tiszt. Ruszek Apátur, a' másikat Németet pedig T. Ásboth János a' Méltós. Gróf Jóságainak Prefektusa és Directora készítette. Minthogy pedig ezt a' hazafui innepet a' jelenlévő Tudósok egyszersmind a' Hazai Musák innepére is tenni kívánták, ez innepre készített Verzezeiknek egy részét felolvasták a' Tudós Versszerző Tek. Horváth Ádám, és ama' nevezetes Magyar Versszerzőné Ns. Takáts Judith Kisasszony. Némelylek távollévók

munkáik is olvastattak fel. A' Declamatoriumnak, és a' délelőtti inneptartásnak bérekesztésére ismét azon Ének: Isten tartsd meg Ferentz Császárt, Magyar nyelven elénekeltetett.

Délután a' Georgiconnak Fás-Füvészkertjében egy kellemetes tájon, Tek. Kisfaludy Sándor, Berzsenyi Dániel, Horváth Ádám, és T. Takáts Judith Kisaszszony, úgy mint az innepen jelenlévő Magyar Poéták, ama nagy emlékezetű Gyöngyösy István hajdani Versszerzőnk tiszteletére egy Berkenye fát ültettek, 's kétfelől melléje oly deli tartománybeli fákat, mellyek ritkaságokra, és gyümöltseiknek szépségére ezve igen nevezetesek; melly közben Tek. Horváth Ádám úr egy ez alkalmatosságra készített Pásztori Versezetét felolvasta. Estve a' Premonstratensis Urak szálájában Muzsikás Múlatás tartatott, mellyben Mezner és Stansits Normális Iskolai Tanítók, Obermayer az Erdőszséget Tanító, és Lucam Gazdaságbeli Practicans, az eljádzott Concertjeik által a' hallgatóknak tetszését megnyerték. Bérekesztette ezen mulatságot ő Felségére mondott ének, német nyelven.

Egy illy örvendetes napnak jó tétemények által is való jelesítésére, 4,500 forintok szereztettek, mellyekből 2,000 fl. a' Magyar Invalidusok számára; 2000 fl. a' szegények e' szűk időben való segítettésére; 's 500 fl. azon Tanulók felserkentésére, kik ezen nap' dicsőítésében munkásságok által részesek valának, rendeltettek.

Unghvár Febr. 15-dikén: — Minthogy Méltóságos Nagy Lónyai, Lónyay Gábor Cs. K. Kamarás, Sz. István Rendjének Vitéze, Nemes Unghvármegyének Fő Ispányi Administrator Ur Ő Nagysága Tttes. Nemes Rendekkel egyetemben itten Unghvárt több napok alatt közgyűléseket tartott: ahhoz képest ezen alkalmatossággal Fels. Urunknak születése napja e' holnap 12-ikén igen

jeles, és különös tisztelettel szenteltetett meg.

Ugyan is ezen fényes napnak első estvéjén az egész város ki volt világosittatva; különösen pedig az új Vármegye épületet fen tisztelt Administrator Ur Ő Nagysága, a' Püspöki Residentziát a' kinevezett, és már itten lakozó Püspök, Méltóságos Pótsy Sándor Ur Ő Nagysága igen gyönyörűen ki világosították, nem különben a' vár, mellyben nevendék Papság vagyon, a' Semináriumbéli Igazgató Fő Tisztelendő Tabakovits Mihály Kanonok Ur által, Gymnasium, Director T. Fekete Imre Assessor Ur által, a' mellyen is ezen vers szemléltetett: Nate Diis, Pylios vivas Francisce per annos!!! az Orosz Parochialis ház, a' melly egy magas dombon áll, Tisztelendő Lyachovits János Esperest, és Plébánus Ur által, a' Deák szertartásu Plébánia, és a' templomnak a' tornya, a' Görög szentegyház, és a' tornya, a' Reformatusok templomjok, és a' torony, felette szépen ki voltak fényeltetve, sőt a' 'Sidók' Sinagógájok sem marad'tki ezen tisztelet tételből.

Más nap reggeli 9 órakor öszve jöven a' Deák szertartásu Plébánia templomába a' T. Nemes Státusok, és Rendek a' fentisztelt Administrator Ur Ő Nagysága vezérlése alatt, a' Kamarabéli Tiszt Urak, és Bányászok a' Hegyi Biróval T. Rözner Ferentz Urral, T. Groszmidt János Prefectus Ur vezérkedése alatt, az itt kvártelőző katonaság egész parádében, a' tanuló ifjuság, Director-és Professorokkal egygyütt, és más minden renden lévő Keresztény lelkek Felséges Királyunk hosszas, és boldog életéért a' Menyeknek Urához egész Mise alatt foházkodtak. Az Isteni szolgálatnak megtételére a' Fő Esperest Betsky Ferentz Kanonok Ur ithon nem léteben a' Vice-Esperest Tisztelendő Zsigray Pál Dobóruszki Plébánus Ur vala kirendelve, de ez azon kötelességét Felső Domonyi Plébánusnak, T. Arvay Pál Urnak engedte által; maga a' Vice Esperest Ur, és a' Gymnasiumbeli

Exhortator T. Papp Antal Úr a' Kis Oltároknál ugyan azon időben kis Misét szolgálva; a' Misének minden jelesebb részeire a' kiszegezett mozsár ágyúk durrogatnak.

Ugyan azon egy órában a' Püspökség templomában Fő Tisztelendő Tarkovits Gergely Kanonok és Generalis Vicarius Úr, és az Oroz Plébániá templomában Tisztelendő Lyachovits János Esperest Úr, Liturgiákat szolgálnak.

Deben Meltóságos Administrator Úr Ó Nagysága az Uraságokat, és Tiszt Úrakat méltóztatott megvendégtelni, a' hol is több mint 30 Úri személyek ebédeltek, a' polarak Felsőes Urunknak egészségéért és Nádor Ispány Ó Fő Hertzegségének egészségéért üresítették.

Az idő is némünémüképpen látszatott ezen napnak ünnepit jelessé tenni azáltal, hogy ámbár éjjel egy kevéssé esőzött is, de reggelre kelvén, kitisztult, és egész nap szép tiszta idő vala, a' honnan ide illik ama Virgilius verse:

Nocte pluit tota, redeunt spectacula mane:
Divisum Imperium cum Iove Caesar habet.

H i r d e t é s.

A' Császári Királyi Privilegiált Komáromi Assecurans Társaság, a' maga öszve állásának idejétől az az, 1807-dik Esztendőttől fogva, a' kűrnyülállásokhoz képest hol nagyobb hol kisebb előmenetellel a' maga foglalatosságait folytatván mind ez ideig a' maga lételet fenntartotta: most midőn már az áldott Békesség a' Kereskedésre nézve is minden felőljobb reménységgel ketségtet, annak elő mozdítására ez előtt ugyan 200 000, most pedig 240,000 Cassa fundusa mellett, a' Tiszán, Dráván Eszekig, és a' Dunán egy felől Mosonyig, más felől pedig Bétsig, a' Száván Sziszkáig és a' Kúlpán felső Kalótzáig fel's alá járó üres és megterhelt Hajókat, a' ki dolgozott

Tariffa szerént Mártzius 1-ső Napjától fogva November utolsó Napjáig, Stációkról Stációkra, 30,000 forintokig assecuráltatni fogja. —

Mellyre nézve a' mely Speculans Urak, a' fenn említett vizeken Hajókat, és azokba rakatott Gabona, vagy akár minémű javaikat assecuráltatni kívánják, akár a' Császári Királyi Privileg. Assecurans Társaság' Directiojánál Komáromban akár pedig annak Biztosainál u. m.:

Török Becsén Tit. Desanich Miklós

Baján Titt. Kólintsits Josef,
vagyis Kolungich

Budán Titt. László Ferentz

Győrben Titt. Purgl János, és

Mosonyon Titt. Redl Fülep Uraknál, személyesen, avagy Postán Francón erga Recipisse jelentést tenni ne terheltessenek: melly alkalmatossággal a' Hajónak Kemény, vagy Lágya voltát, és azon lévő Kormányosnak, és két Hajós Legénynek neveit, a' Gabonának mind in Specifico, mind pedig Summába az árrát, és Speciessét a' lehetőségig; úgy az assecurálandó summát, Hajó indulásának napját, óráját, és azt, honnan, és meddig kívántatik az assecuráltatás tétettetni, — Szükséges leszen a' Levélben feljegyezni. —

A' midőn ezen a' Kereskedésre nézve, hasznos végzés által, az egygyenként való Kereskedő Uraknak Boldogságok megfundálódik: ezen Császári Királyi Priv. Assecurans Társaság hízeltedik magának azzal, hogy ezen Tudósítás a' maga célját a' legkisebb részbe is el nem hibázhatja; sőt ez által jövendőre még több, nevezetesebb, és kedvezőbb hasznokkal és bizonyosan dítsekedhetik. — Költ Riv. Komáromban Febr. 6-dikán 1817.

A' Cs. Kir. Privilegiált
Komáromi Assecurans
Társaság' Directioja.

Martz. 4-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 386 — forintot.

Martz. 5 dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 382 3/8 — forintot.

Martz. 6-dik napján Szaz forint Huszaspénzért, Váltótzedulában 384 — forintot.